

**ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА**

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами анкетування
здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Дошкільна освіта»

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка за спеціальністю А2 Дошкільна освіта, освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» галузі знань А Освіта.

Проведення такого анкетування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось в електронному форматі на сайті університету, де їм було запропоновано перелік анкет.

Анкетування реалізовано у 2025 році. Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта». Опитування проводилось за такими анкетами: «Участь здобувачів освіти у системі якості», «Студентоцентризм і академічна свобод», «Формування м'яких навичок «soft skills», «Протидія корупції», «Академічна доброчесність», «Відкритість і прозорість програми», «Контрольні заходи», «Навчання за освітньою програмою», «Підтримка здобувачів освіти». Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою.

2. Анкети для здобувачів освіти

Анкети для здобувачів вищої освіти дають змогу проаналізувати відповідність конкретної освітньої програми критеріям оцінювання якості освіти. Відтак, питання переважно спонукають до відкритого спілкування і передбачають демонстрацію того, як реалізується кожне твердження в контексті певної освітньої програми.

1. Анкета **«Участь здобувачів освіти у системі якості»**, де здобувачам вищої освіти було запропоновано такі питання:

1. Чи враховуються пропозиції здобувачів вищої освіти під час розроблення та перегляду освітніх програм?

2. Який орган студентського самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП?

3. Чи було вирішено питання покращення Вашої ОП за поданням представників студентського самоврядування?

4. Чи чіткими та зрозумілими є процедури, що регламентують участь здобувачів освіти у покращення ОП? (Маєте до цього процесу зауваження – опишіть в полі «Інше»)

5. Яким чином забезпечується одержання зворотного зв'язку від кожного здобувача освіти?

6. Чи враховуються звернення здобувачів освіти гарантом ОП та адміністрацією?

2. Анкета **«Студентоцентризм і академічна свобода»**, де здобувачі вищої освіти відповідали на такі питання:

1. Охарактеризуйте Вашу завантаженість: чи вистачає часу на самостійну роботу?

2. Які види аудиторних (контактних) годин переважають у Вашій освітній програмі?

3. Чи хотіли б Ви змінити співвідношення?

4. Чи пропонували Ви зміни до співвідношення видів робіт гаранту програми чи робочій групі?

5. Чи враховано було Вашу думку?

6. Чи відповідають, на Вашу думку, форми (денна, заочна, дистанційна, змішана) і методи навчання і викладання прогнозованим результатам навчання за освітньою програмою (у розрізі навчальних дисциплін)?

7. Чи зрозумілий Вам вибір відповідних форм і методів навчання?

8. Чи реалізується студентоцентризований підхід в навчанні на ОП?

9. Чи враховано, на Вашу думку, відповідність принципам академічної свободи інтересам здобувачів вищої освіти, а саме: повна свобода

ставити питання та прагнути до істини, в тому числі з приводу суперечливих та непопулярних поглядів?

3. Анкета **«Формування м'яких навичок «soft skills»**, де здобувачам вищої освіти було запропоновано наступні питання:

1. Прочитайте запропоновані навички та визначте, чи відносяться вони до «soft skills» (м'яких навичок): креативність, вміння переконувати, вміння працювати в команді, здатність до керування часом (time management), мислення, комунікація (українською та іноземною мовою)

2. Прочитайте запропоновані навички та визначте, чи можна їх віднести до «hard skills» (тверді навички): професійні здатності, пов'язані із технічною стороною, використання технічних засобів, здатність до роботи із програмним забезпеченням.

3. Чи сприяє зміст освітніх компонентів (навчальних дисциплін, практики) освітньої програми, набуттю соціальних навичок (soft skills) ?

4. Які дисципліни сприяють набуттю соціальних навичок (soft skills)? (наведіть приклади кількох навчальних дисциплін)

5. Які методи навчання сприяють набуттю соціальних навичок (soft skills)?

6. Які методи варто додати, а які – зменшити ?

4. Анкета **«Протидія корупції»**, де здобувачам вищої освіти було запропоновано такі питання:

1. Чи є випадки корупції в межах ОП?

2. Чи пропонували Вам особисто здійснити неправомірні дії за винагороду?

3. Якщо так, що саме Вам пропонували?

4. Чи домовлялися ви про одержання нечесної оцінки за винагороду?

5. Чи є, на Вашу думку, вітання вчителя зі святом корупцією?

6. Як, на Вашу думку, назвати дарунок лікарю після лікування?

7. Як Ви розцінюєте добровільну допомогу людині, що її потребує, або закладу освіти для покращення мультимедійного забезпечення, ремонтів, закупівлі літератури.

5. Анкета «**Академічна доброчесність**», де здобувачі вищої освіти відповідали на такі питання:

1. Що, на Вашу думку, є академічною доброчесністю?

2. Чи ознайомлені Ви з політикою врегулювання академічної доброчесності ЗВО?

3. Чи відбувається перевірка на антиплагіат курсових та кваліфікаційних (бакалаврських, магістерських) робіт:

4. Чи траплялися Вам особисто випадки порушення академічної доброчесності?

5. Якщо так, як вони були вирішені?

6. Чи ознайомлені Ви з матеріалами сторінки "Академічна доброчесність" на сайті університету? <http://2021.gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universytet/akademichna-dobrochesnist>

7. Які матеріали Ви вважаєте корисними?

6. Анкета «**Відкритість і прозорість програми**», де здобувачі вищої освіти відповідали на такі питання:

1. Як Ви дізнались інформацію про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів?

2. Чи забезпечено доступ до інформаційних ресурсів під час здійснення освітньої діяльності?

3. Чи знаєте Ви про програми міжнародної академічної мобільності?

4. Що є перешкодою для участі в міжнародних проєктах?

5. Чи хотіли б Ви взяти участь у програмі внутрішньої академічної мобільності (вивчити певний курс у закладі вищої освіти України)? Якщо так, у якому закладі і щоб Ви хотіли вивчити? (Зазначте відповідь в полі "Інше")

6. Чи хотіли б Ви долучитися до міжнародних програм обміну або проєктів?

7. Чи згодні Ви з тим, що студентський актив має більше залучати студентів до обговорення проблем ОП та її розвитку?

7. Анкета **«Контрольні заходи»**, де здобувачі вищої освіти відповідали на такі питання:

1. Чи є контрольні заходи на ОП прозорими і зрозумілими?

2. Чи достатньо Ви проінформовані про форми контрольних заходів та критерії оцінювання?

3. Чи знаєте Ви, яким документом ЗВО регламентується процедура проведення контрольних заходів?

4. Чи траплялися Вам особисто випадки необ'єктивності та упередженості екзаменаторів?

5. Якщо так, то чи було врегульовано ситуацію?

8. Анкета **«Навчання за освітньою програмою»**, де здобувачі вищої освіти відповідали на такі питання:

1. Чи були Ви ознайомлені із результатами навчання, запропонованими в освітній програмі? Яким чином?

2. Чи забезпечено освітньою програмою досягнення програмних результатів навчання (формування компетентностей) із гуманітарних дисциплін?

3. Чи відповідає зміст ОП (освітні компоненти) методам, методикам та технологіям, що використовуються під час практичної діяльності?

4. Як зміст ОП (освітні компоненти) відповідає інструментам та обладнанню (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати й використовувати)?

5. Чи забезпечено можливість формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії?

6. Чи обізнані Ви про наявні в ЗВО процедури, які дозволяють формування індивідуальної освітньої траєкторії?

7. Чи існує можливість вибору навчальних дисциплін?

8. Чи залучаються до визначення переліку дисциплін за вибором стейкхолдери?

9. Як Ви були проінформовані про дисципліни, що пропонуються Вам на вибір?

10. Як би Ви охарактеризували рівень оволодіння (формування або розвиток) компетентностями під час практичної підготовки за ОП?

9. Анкета «**Підтримка здобувачів освіти**», де здобувачі вищої освіти відповідали на такі питання:

1. Чи здійснюється психологічний супровід забезпечення освітнього процесу? Маєте певні побажання - опишіть в полі "Інше"

2. Чи зверталися Ви за психологічною допомогою?

3. Які заходи ЗВО вживає з метою підтримки психічного здоров'я здобувачів вищої освіти за ОП?

4. Що, на Вашу думку, варто удосконалити для забезпечення психологічної підтримки?

5. Чи достатньою є, на Вашу думку, комунікація з викладачами та підрозділами ЗВО? (конкретні зауваження опишіть в полі "інше").

6. Чи надається організаційна, інформаційна та консультативна підтримка здобувачів вищої освіти? (конкретні зауваження опишіть в полі "інше").

3. Результати опитування

У ході опитування за анкетною «**Участь здобувачів освіти у системі якості**» отримано такі показники.

Результати опитування свідчать, що переважна більшість здобувачів освіти відчуває, що їхні пропозиції враховуються під час розроблення та перегляду освітніх програм. 88% респондентів підтвердили повне врахування своїх пропозицій, 8% зазначили про часткове врахування, а 4% вважають, що їхні пропозиції не були враховані.

Опитування щодо участі органів студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітньої програми продемонструвало активне залучення студентів до процесів управління та моніторингу ОП. Найбільшу участь у таких процедурах виявляє студентський парламент – 58% респондентів відзначили його роль. Значну активність також проявляє студентський профспілковий комітет – 42%, а участь наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених була зазначена 31% опитаних.

Аналіз відповідей на питання *«Чи було вирішено питання покращення Вашої ОП за поданням представників студентського самоврядування?»* свідчить, що більшість пропозицій представників студентського самоврядування щодо покращення освітньої програми були враховані та реалізовані: 73% респондентів підтвердили, що їхні пропозиції були враховані повністю, 23% – частково. Лише 4% опитаних вказали на відсутність вирішення порушених питань.

Більшість здобувачів освіти (85%) вважає процедури, що регламентують їхню участь у покращенні освітньої програми, чіткими та зрозумілими. Це підтверджує ефективність внутрішніх механізмів залучення студентів до процесу удосконалення ОП. Водночас 15% респондентів вказали на недостатню зрозумілість процедур.

Відповіді респондентів на питання *«Яким чином забезпечується одержання зворотнього зв'язку від кожного здобувача освіти?»* свідчать, що ЗВО забезпечує різноманітні канали зворотного зв'язку із ними. Найпоширенішим є електронне звернення – 46% респондентів зазначили цей спосіб. Також 39% опитаних користуються онлайн-опитуваннями, розміщеними на сайті, що свідчить про активне використання цифрових інструментів для збору думок студентів. Крім того, 15% здобувачів освіти, що взяли участь в опитуванні зазначили можливість звернення через органи студентського самоврядування, що підкреслює роль студентських структур у процесі зворотного зв'язку.

76% переконані, що їхні звернення враховуються гарантом освітньої програми та адміністрацією ЗВО. Разом із тим 16% респондентів зазначили, що особисто не зверталися, а 4% вказали на часткове врахування їхніх звернень або на відсутність реагування.

Під час опитування за анкетною **«Студентоцентризм і академічна свобода»**, було отримано наступні результати.

Відповіді на запитання *«Охарактеризуйте Вашу завантаженість: чи вистачає часу на самостійну роботу?»* свідчать про помірно напружений характер навчального навантаження. Лише 36% респондентів зазначили, що їм вистачає часу на самостійну роботу, тоді як 46% опитаних вказали, що такий час є лише частково. Ще 18% респондентів зазначили, що їм складно однозначно оцінити власну завантаженість.

У структурі аудиторних годин освітньої програми переважають лекційні та практичні заняття – про це зазначили 50% респондентів. Значна частка опитаних також вказала на переважання практичних занять – 25%, що свідчить про практикоорієнтований характер підготовки. Лише лекції як домінуючий вид занять відзначили 17% респондентів. Окремі види контактної роботи представлені мінімально: консультації — 4%; також 4% опитаних вказували про поєднання лекцій, практичних, семінарських занять і консультацій

Результати опитування свідчать про переважно позитивне сприйняття наявного співвідношення видів аудиторних занять. Більшість респондентів (68%) не вбачають потреби у його зміні, що вказує на загальну збалансованість освітнього процесу та відповідність структури занять їхнім навчальним потребам. Водночас майже третина здобувачів висловила окремі побажання щодо коригування співвідношення. Найчастіше зазначалася потреба у розширенні консультаційної підтримки: 11% обрали варіант збільшення кількості консультацій, ще 7% – поєднання більшої кількості лекцій і консультацій. Це може свідчити про запит на індивідуалізовану допомогу та гнучкіші форми взаємодії з викладачами. Окремі групи респондентів

акцентували увагу на необхідності збільшення окремих видів занять: 7% висловили бажання збільшити кількість лекцій, а ще 7% – практичних занять.

Аналіз відповідей на запитання *«Чи пропонували Ви зміни до співвідношення видів робіт гаранту програми чи робочій групі?»* показав, що переважна більшість здобувачів вищої освіти (89%) не виявляли такої ініціативи. Водночас 11% респондентів зазначили, що зверталися з відповідними пропозиціями, що вказує на наявність практик залучення здобувачів до обговорення та вдосконалення освітньої програми.

У більшості випадків позиція здобувачів вищої освіти була врахована під час ухвалення рішень щодо зміни співвідношення видів роботи: 64% респондентів зазначили, що їхню думку було повністю враховано. Ще 32% вказали на часткове врахування пропозицій. Лише 4% опитаних повідомили, що їхню думку не було враховано.

Відповідаючи на питання *«Чи відповідають, на Вашу думку, форми (денна, заочна, дистанційна, змішана) і методи навчання і викладання прогнозованим результатам навчання за освітньою програмою (у розрізі навчальних дисциплін)?»* переважна 89% респондентів підтвердили, що застосовувані форми навчання та методи викладання забезпечують досягнення очікуваних результатів у межах навчальних дисциплін. Водночас 7% опитаних оцінили цю відповідність як часткову; лише 4% респондентів висловили негативну оцінку.

У відповідь на питання *«Чи зрозумілий Вам вибір відповідних форм і методів навчання?»* 84% респондентів зазначили, що їм зрозуміло, чому в освітньому процесі застосовуються саме такі форми й методи навчання. Разом із тим 16% опитаних відповіли, що вибір форм і методів навчання є зрозумілим не завжди.

Аналіз відповідей свідчать про переважну реалізацію студентоцентрованого підходу в межах освітньої програми. Зокрема 80% респондентів підтвердили, що орієнтація на потреби та інтереси здобувачів вищої освіти фактично впроваджується в навчальному процесі. Водночас 8%

опитаних зазначили часткову реалізацію такого підходу, а ще 12% вказали на складність його однозначної оцінки.

Аналіз відповідей на питання «Чи враховано, на Вашу думку, відповідність принципам академічної свободи інтересам здобувачів вищої освіти, а саме: повна свобода ставити питання та прагнути до істини, в тому числі з приводу суперечливих та непопулярних поглядів?» засвідчив, що більшість респондентів (68%) переконані, що інтереси здобувачів вищої освіти враховано повною мірою, зокрема в аспекті свободи ставити питання та обговорювати різні, у тому числі суперечливі й непопулярні, погляди. Ще 24% опитаних зазначили, що відповідність принципам академічної свободи забезпечується більшою мірою, що вказує на наявність загалом сприятливого академічного середовища. Водночас 8% респондентів висловили незгоду з таким твердженням.

У ході опитування за анкетною «**Формування м'яких навичок «soft skills»**» отримано такі показники.

Даючи відповідь на питання «Прочитайте запропоновані навички та визначте, чи відносяться вони до "soft skills" (м'яких навичок): креативність, уміння переконувати, уміння працювати в команді, здатність до керування часом (time management), мислення, комунікація (українською та іноземною мовою)» переважна більшість респондентів (73%) віднесли запропоновані навички до категорії «м'яких навичок», ще 23% вказали, що їх більшою мірою можна вважати такими; однак 4% опитаних не погодилися з таким твердженням.

Подібна тенденція спостерігалася й під час відповіді респондентів на питання, пов'язане з визначенням «hard skills» (професійні здатності, пов'язані із технічною стороною, використання технічних засобів, здатність до роботи із програмним забезпеченням): 78% опитаних віднесли запропоновані професійні та технічні навички до категорії «hard skills» (тверді навички), 18% вважають їх такими більшою мірою, а 4% респондентів виявили незгоду з такою класифікацією.

Даючи відповідь на питання «*Чи сприяє зміст освітніх компонентів (навчальних дисциплін, практики) освітньої програми, набуттю соціальних навичок (soft skills)?*» 55% респондентів відповіли ствердно, 27% питаних оцінюють цей вплив як частковий, а 18% респондентів вказали, що важко визначити його наявність.

Відповідаючи на запитання «*Які дисципліни сприяють набуттю соціальних навичок (soft skills)?*» 44% здобувачів освіти вказували, що ключовими дисциплінами є психологія та педагогіка, 16% – зазначили етику, філософію, комунікацію та менеджмент, 8% – мовні та гуманітарні дисципліни, ще 8% – логопедію, методики розвитку мовлення, ігрової діяльності. 20% респондентів вважають, що soft skills формуються у всіх дисциплінах, що свідчить про інтегративний характер освітньої програми. 16% опитаних не назвали конкретних дисциплін.

Аналіз відповідей на питання «*Які методи навчання сприяють набуттю соціальних навичок (soft skills)?*» показав що найчастіше використовуються пояснювально-ілюстративні методи (65% респондентів), які поєднуються з іншими методами (дослідницькі, проблемного викладу, репродуктивні, частково-пошукові). 48% респондентів вказали дослідницькі методи, які часто комбінуються з пояснювально-ілюстративними методами та методами проблемного викладу. По 39% опитаних відмітили методи проблемного викладу та репродуктивні методи, зокрема в комбінації з іншими методами. Частково-пошукові методи, в тому числі в поєднанні з іншими методами були зазначені 26% респондентів.

Відповідаючи на питання «*Які методи варто додати, а які - зменшити?*» 60% респондентів вважають існуючі методи навчання достатніми і не бачать потреби у змінах. Це свідчить про загальне задоволення організацією освітнього процесу та структурою методів. Разом із тим 35% респондентів пропонують збільшити застосування методів, що стимулюють активну участь студентів – дослідницьких, проблемного викладу, частково-пошукових, інтерактивних, проектної та командної роботи, тренінгів і практичних занять.

16% респондентів зазначили необхідність дещо скоротити пояснювально-ілюстративні, репродуктивні методи та акцент на теорії. 4% респондентів відзначили бажання включити соціально-побутові методи, що може вказувати на потребу інтегрувати навчання з практичними та життєвими ситуаціями. Крім того 4% респондентів не визначилися з відповіддю.

Після проведення опитування за анкетною «**Протидія корупції**» отримали такі результати.

Результати опитування щодо проявів корупції в межах освітньої програми свідчать про відсутність зафіксованих корупційних практик у безпосередньому досвіді здобувачів освіти. Більшість респондентів (59%) зазначили, що випадків корупції в межах ОП немає, водночас 41% відповіли «не знаю», що радше вказує на відсутність особистого зіткнення з такими явищами, ніж на їх наявність.

Показовим є те, що жодному з опитаних не пропонували здійснити неправомірні дії за винагороду, а також усі респонденти (100%) підтвердили відсутність домовленостей щодо отримання нечесної оцінки за винагороду. Це свідчить про високий рівень дотримання принципів академічної доброчесності та прозорості оцінювання в межах освітньої програми.

Оцінка етичних аспектів повсякденної взаємодії також демонструє чітке розмежування між корупційними проявами та соціально прийнятними формами поведінки. Усі респонденти (100%) не вважають вітання викладача зі святом проявом корупції. Аналогічно, дарунок лікарю після лікування більшість опитаних (91%) розцінюють як прояв вдячності, і лише 9% — як корупцію, що свідчить про переважно етичне сприйняття таких дій.

Відповіді щодо добровільної допомоги людині або закладу освіти підтверджують орієнтацію респондентів на соціальну відповідальність та громадянські цінності. 62% опитаних вважають таку допомогу основою підтримання громадського духу й людяності, 34% ототожнюють її з волонтерством, і лише 4% – з меценатством.

Загалом результати опитування засвідчують високий рівень антикорупційної культури, сформовані етичні орієнтири та відсутність толерантності до корупційних практик серед здобувачів освіти в межах освітньої програми.

Під час опитування за анкетною «**Академічна доброчесність**» було отримано наступні результати.

На питання «*Що, на Вашу думку, є академічна доброчесність?*» переважна більшість респондентів (79%) обрали найбільш детальне визначення, яке відповідає Закону України «Про освіту» – «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень». Це свідчить про те, що учасники освітнього процесу розуміють академічну доброчесність не просто як «чесність», а як інструмент забезпечення довіри до результатів навчання та усвідомлюють, що це поняття охоплює всі види діяльності (навчання, викладання та наукову роботу). 17% опитаних схильні трактувати доброчесність через призму загальних моральних норм. Це вказує на внутрішнє сприйняття правил як особистого етичного кодексу, що є міцним фундаментом для формування культури доброчесності. Лише 4% респондентів обмежили поняття «певним середовищем».

Дані, отримані у відповідь на питання «*Чи ознайомлені Ви з політикою врегулювання академічної доброчесності ЗВО?*», засвідчують високий рівень обізнаності респондентів із політикою врегулювання академічної доброчесності у закладі вищої освіти. Переважна більшість опитаних (88%) зазначили, що ознайомлені з відповідною політикою, що вказує на ефективність інформаційної роботи ЗВО у цьому напрямі. Водночас 12% респондентів повідомили про часткову обізнаність. Всі здобувачі вищої освіти знають, що в університеті відбувається перевірка на антиплагіат курсових та кваліфікаційних (бакалаврських, магістерських) робіт.

Відповідаючи на запитання *«Чи траплялися Вам особисто випадки порушення академічної доброчесності?»*, переважна більшість респондентів (96%) вказала не стикалися особисто з випадками порушення академічної доброчесності, що вказує на загалом сприятливу академічну культуру в освітньому середовищі. Лише 4% опитаних повідомили про наявність такого досвіду. Водночас відсутність конкретизації щодо способу вирішення зазначених випадків може свідчити або про формальний характер ситуації, або про недостатню поінформованість респондентів щодо процедур реагування на порушення академічної доброчесності.

Аналіз відповідей здобувачів освіти на питання *«Чи ознайомлені Ви з матеріалами сторінки "Академічна доброчесність" на сайті університету? (<https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universytet/akademichna-dobrochesnist>)»* засвідчив дуже високий рівень поінформованості респондентів щодо означених матеріалів. Так, переважна більшість опитаних (96%) зазначили, що ознайомлені з відповідними матеріалами, що свідчить про доступність інформації та ефективність її поширення в університетському середовищі. Лише 4% респондентів вказали на відсутність ознайомлення, що може вказувати на поодинокі випадки недостатньої залученості або потребу в додатковому інформуванні окремих учасників освітнього процесу.

Аналіз відповідей респондентів на питання *«Які матеріали Ви вважаєте корисними?»* свідчить, що найбільш корисними є нормативно-регламентуючі матеріали. Зокрема, більшість опитаних (64%) відзначили Положення про дотримання принципів академічної доброчесності в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка, що вказує на потребу чіткого розуміння офіційних вимог, правил і відповідальності у сфері академічної доброчесності. Значно менша частка респондентів вважає корисними практико-орієнтовані та методичні матеріали: семінар «Академічна доброчесність» (12%), методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності (8%), а також рекомендації щодо розробки та впровадження університетської

системи забезпечення академічної доброчесності (8%). Окремі респонденти (4%) відзначили корисність матеріалів з академічного письма, що підкреслює значення формування практичних навичок доброчесної наукової діяльності. Водночас наявність відповіді «не ознайомлювалась» (4) свідчить про доцільність подальшого популяризування різних типів матеріалів, зокрема прикладних і навчальних, з метою підвищення загального рівня залученості та усвідомленого дотримання принципів академічної доброчесності.

Після проведення опитування за анкетною «**Відкритість і прозорість програми**» отримали такі результати.

Аналіз відповідей респондентів на питання «*Як Ви дізнались інформацію про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів?*» свідчить про системний і багатоканальний характер інформування здобувачів освіти щодо означених аспектів освітньої програми. Провідним джерелом отримання інформації є офіційний сайт університету, який зазначили 58% респондентів, що забезпечує відкритість і доступність основних положень освітнього процесу. Значну роль відіграє також безпосередня комунікація під час навчальних занять: 50% опитаних отримують необхідну інформацію від викладачів у межах аудиторної роботи. Важливим елементом інформаційного супроводу є діяльність кураторів (47% відповідей респондентів), що підтверджує їхню роль у координації та роз'ясненні організаційних питань освітнього процесу. Інформація від гаранта освітньої програми була відзначена 22% опитаних, що свідчить про його залученість до комунікації зі здобувачами освіти. Крім того, 17% респондентів отримують відповідні відомості під час настановних конференцій від керівників практик, що є особливо важливим для забезпечення наступності теоретичної та практичної підготовки.

Переважає більшість респондентів (94%) зазначили, що доступ до інформаційних ресурсів забезпечено повною мірою, що підтверджує належну організаційну та технічну підтримку освітнього процесу. Водночас 6% опитаних оцінили доступ як частковий.

Більшість опитаних (88%) повідомили, що знають про програми міжнародної академічної мобільності, що свідчить про ефективне інформування здобувачів освіти щодо можливостей академічної мобільності та участі у міжнародних освітніх програмах. Водночас 12% респондентів зазначили, що не знайомі з такими програмами, що підкреслює потребу в додатковому поширенні інформації та популяризації відповідних можливостей серед усіх здобувачів освіти.

Основними бар'єрами для здобувачів освіти щодо участі в міжнародних проєктах є мовний та фінансовий фактори – 59% зазначили, що головною перешкодою є мовний бар'єр, тоді як 23% казали на фінансові труднощі. Крім того, 15% респондентів відчувають психологічний бар'єр, і лише 3% повідомили, що жодних перешкод для участі в міжнародних проєктах не існує.

Відповіді на питання *«Чи хотіли б Ви взяти участь у програмі внутрішньої академічної мобільності (вивчити певний курс у закладі вищої освіти України)? Якщо так, у якому закладі і що б Ви хотіли вивчити?»* засвідчують помірний інтерес здобувачів освіти до внутрішньої академічної мобільності. Переважна більшість респондентів (79%) повідомили, що не планують брати участь у таких програмах, тоді як 21% виявили бажання скористатися цією можливістю.

Помірна зацікавленість здобувачів освіти у міжнародній академічній мобільності засвідчена відповідями здобувачів освіти на питання *«Чи хотіли б Ви долучитися до міжнародних програм обміну або проєктів?»*: 68% респондентів повідомили, що не планують брати участь у таких програмах, тоді як 32% висловили бажання долучитися до міжнародних обмінів або проєктів.

У відповідь на питання *«Чи згодні Ви з тим, що студентський актив має більше залучати студентів до обговорення проблем ОП та її розвитку?»* 82% респондентів погодилися з необхідністю більш активного залучення студентів до обговорення та вдосконалення освітньої програми, тоді як 18% не підтримали таку ініціативу.

Під час опитування за анкетною **«Контрольні заходи»** було отримано наступні результати.

Відповідь на питання *«Чи є контрольні заходи на освітній програмі прозорими і зрозумілими?»* свідчить про повну задоволеність здобувачів освіти організацією контрольних заходів. Усі респонденти (100%) зазначили, що контрольні заходи є прозорими та зрозумілими, що підтверджує ефективність впроваджених процедур оцінювання та їх відповідність принципам відкритості й доступності інформації для студентів.

Даючи відповідь на питання *«Чи достатньо Ви поінформовані про форми контрольних заходів та критерії оцінювання?»*, більшість респондентів (79%) відзначили, що достатньо поінформовані, тоді як 17% зазначили про часткову обізнаність, а 4% визнали, що їм складно визначити свій рівень інформованості.

Відповідь на питання *«Чи знаєте Ви, яким документом ЗВО регламентується процедура проведення контрольних заходів?»* свідчить про високий рівень обізнаності здобувачів освіти щодо нормативного регулювання оцінювання. 92% опитаних зазначили, що знають відповідний документ, тоді як 8% не були обізнані з цим питанням.

У відповідь на питання *«Чи траплялися Вам особисто випадки необ'єктивності та упередженості екзаменаторів?»* 92% респондентів зазначили, що не мали досвіду необ'єктивного або упередженого оцінювання, що вказує на загалом високий рівень справедливості та прозорості у проведенні контрольних заходів. Водночас 8% опитаних повідомили про наявність таких випадків.

Серед тих, хто стикнувся з випадками необ'єктивності або упередженості екзаменаторів, понад половина повідомили про врегулювання ситуації.

Під час опитування за анкетною **«Навчання за освітньою програмою»** було отримано наступні результати.

Відповідь на питання *«Чи були Ви ознайомлені із результатами навчання, запропонованими в освітній програмі? Яким чином?»* свідчить, що здобувачі

освіти переважно ознайомлені з результатами навчання завдяки багатоканальному підходу до інформування. Найчастіше інформацію отримують безпосередньо від гаранта освітньої програми або викладачів — 80% респондентів зазначили цей канал. Значну роль відіграє також офіційний сайт університету (50% респондентів), який забезпечує доступність і прозорість освітньої інформації. Менша частка опитаних (15%) отримує відомості за підтримки представників студентського самоврядування.

У відповідь на питання *«Чи забезпечено освітньою програмою досягнення програмних результатів навчання (формування компетентностей) із гуманітарних дисциплін?»* переважна більшість здобувачів освіти оцінила освітню програму як таку, що забезпечує формування компетентностей у гуманітарній сфері. 85% респондентів зазначили, що досягнення програмних результатів повністю забезпечено, тоді як 15% вважають, що це відбувається лише частково.

Під час відповіді на питання *«Чи відповідає зміст ОП (освітні компоненти) методам, методикам та технологіям, що використовуються під час практичної діяльності?»* переважна більшість респондентів оцінила відповідність освітніх компонентів практичним методам і технологіям як повну. 96% опитаних зазначили, що зміст освітньої програми відповідає методам і технологіям практичної діяльності, тоді як 4% оцінили відповідність як часткову.

92% опитаних вважають, що зміст ОП повною мірою відповідає необхідним інструментам та обладнанню, тоді як 8% зазначили, що обладнання потребує покращення.

Аналізуючи відповіді на питання *«Чи забезпечено можливість формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії?»* з'ясовано, що переважна більшість студентів мають змогу самостійно обирати навчальні шляхи та компоненти освітньої програми. 88% респондентів підтвердили наявність такої можливості, тоді як 12% зазначили, що вона реалізується лише частково.

Одержані відповіді здобувачів освіти на питання *«Чи обізнані Ви про наявні в ЗВО процедури, які дозволяють формування індивідуальної освітньої траєкторії?»* показують, що більшість здобувачів освіти знає про механізми реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. Так, 65% респондентів підтвердили свою обізнаність, 20% зазначили, що обізнані лише частково, тоді як 15% не були поінформовані про відповідні процедури.

У відповідь на питання *«Чи існує можливість вибору навчальних дисциплін?»* 92% респондентів підтвердили наявність такої можливості, проте 8% відзначили, що вибір дисциплін реалізується частково через певні обмеження.

Відповіді здобувачів освіти на питання *«Чи залучаються до визначення переліку дисциплін за вибором стейкхолдери?»* свідчать про різний рівень їх поінформованості щодо участі зацікавлених сторін у формуванні навчального плану ОП. 42% респондентів не знають про залучення стейкхолдерів, а 4% вказали, що вони не беруть участі у цьому процесі. Водночас 15% опитаних зазначили, що до визначення дисциплін залучаються лише представники студентського самоврядування, 35% – що у цьому процесі беруть участь студентське самоврядування, викладачі, гаранті освітніх програм, роботодавці та управлінський персонал ЗВО, і ще 4% повідомили про участь студентського самоврядування та роботодавців.

Відповідаючи на питання *«Як Ви були проінформовані про дисципліни, що пропонуються Вам на вибір?»* студенти вказували, що найчастіше таку інформацію вони отримують від гаранта освітньої програми або викладачів – саме від них 58% респондентів отримали необхідні відомості. 29% опитаних ознайомилися з дисциплінами через відвідання сайту університету та у процесі спілкування з гарантом/викладачами, 7% – лише через сайт. Деякі респонденти відзначили роль представників студентського самоврядування у цьому процесі – 3%, та поєднання декількох джерел інформації про вибіркові дисципліни, наприклад від гаранта та студентського самоврядування – 3%.

Відповіді на запитання щодо рівня оволодіння (формування або розвитку) компетентностей під час практичної підготовки за освітньою програмою свідчать про переважно позитивну оцінку її результативності. Більшість респондентів (88%) охарактеризували рівень сформованості компетентностей як достатній, що вказує на ефективність практичної складової підготовки. Водночас 12% опитаних оцінили цей рівень як задовільний.

Під час опитування за анкетною «**Підтримка здобувачів освіти**» було отримано наступні результати.

Результати опитування щодо здійснення психологічного супроводу забезпечення освітнього процесу свідчать про загалом позитивну оцінку його наявності в ЗВО. Більшість респондентів (64%) підтвердили, що психологічний супровід здійснюється. Водночас 32% опитаних зазначили, що не зверталися по психологічну допомогу, що може свідчити як про відсутність потреби, так і про недостатню поінформованість щодо можливостей психологічної підтримки. Лише 4% респондентів вказали на відсутність психологічного супроводу.

Відповіді здобувачів освіти на питання «*Чи зверталися Ви за психологічною допомогою?*» свідчать, що більшість з них не мали безпосереднього досвіду індивідуального звернення до психологічної служби. Так, 68% респондентів зазначили, що не зверталися за психологічною допомогою. Водночас 23% опитаних брали участь у семінарах або вебінарах, які проводив психолог університету, що вказує на затребуваність групових і просвітницьких форм психологічної підтримки. Лише 9% респондентів зверталися за індивідуальною допомогою до психологічної служби.

Результати опитування свідчать, що підтримка психічного здоров'я здобувачів вищої освіти в ЗВО реалізується переважно через діяльність психологічних служб і систему психологічного консультування (39%), а також через просвітницькі та навчальні заходи (33%). Значну роль відіграють тренінги зі стресостійкості та профілактики емоційного вигорання (22%), а також кураторський і викладацький супровід та організація груп підтримки

(17%). Водночас наявність відповідей «не знаю» (11%) свідчить про доцільність подальшого інформування здобувачів освіти щодо доступних форм підтримки психічного здоров'я

Відповіді на запитання *«Що, на Вашу думку, варто удосконалити для забезпечення психологічної підтримки?»* свідчать, що майже половина респондентів загалом задоволені наявною системою психологічної підтримки – 44% зазначили, що їх усе влаштовує. Це вказує на базову ефективність чинних заходів і сервісів. Водночас інша частина відповідей дозволяє виокремити кілька ключових напрямів для вдосконалення. По-перше, респонденти акцентують увагу на необхідності розширення просвітницьких заходів (семінари, зустрічі, конференції) – загалом 23% опитаних, що свідчить про потребу в регулярній комунікації з питань психічного здоров'я. По-друге, 28% респондентів наголошують на покращенні доступності психологічної допомоги, зокрема збільшенні кількості психологів, швидкості реагування, розвитку онлайн- та анонімних консультацій. Окремі відповіді (близько 5%) підкреслюють важливість індивідуалізованого підходу та підвищення професійної підготовки фахівців.

Аналіз відповідей на запитання *«Чи достатньою є, на Вашу думку, комунікація з викладачами та підрозділами ЗВО?»* засвідчує високий рівень задоволеності здобувачів освіти якістю взаємодії в освітньому процесі. Переважна більшість респондентів (95%) вважають комунікацію достатньою, що вказує на ефективність налагоджених каналів зв'язку між студентами, викладачами та структурними підрозділами університету. Лише 5% опитаних зазначили, що комунікація є недостатньою, що може свідчити про поодинокі труднощі або індивідуальні потреби у покращенні взаємодії.

Здобувачі освіти відзначають повне задоволення рівнем організаційної, інформаційної та консультативної підтримки. Усі опитані (100%) підтвердили, що зазначені види підтримки надаються, що вказує на ефективну роботу відповідних структурних підрозділів ЗВО та належний супровід освітнього процесу.

4. Рекомендації за результатами анкетування

Аналіз результатів анкетування здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності А2 Дошкільна освіта дозволив виокремити низку рекомендацій:

1) систематизувати інформаційний супровід освітнього процесу, починаючи з першого курсу, шляхом регулярного ознайомлення здобувачів освіти з нормативними документами, процедурами оцінювання та можливостями формування індивідуальних освітніх траєкторій;

2) продовжити популяризацію академічної доброчесності, змістивши акцент із теоретичного інформування на практичні приклади в межах ОК та наукових гуртків (правильне цитування, робота з джерелами, використання інструментів штучного інтелекту), що сприятиме усвідомленому дотриманню її принципів;

3) посилити практико-орієнтований характер освітнього процесу шляхом поступового збільшення частки активних методів навчання (проблемного викладу, частково-пошукових, дослідницьких, проєктної та командної роботи) та зменшення домінування пасивних і репродуктивних форм;

4) забезпечити чіткіший зв'язок між методами навчання та очікуваними результатами навчання, зокрема через роз'яснення здобувачам освіти ролі конкретних педагогічних підходів у формуванні фахових компетентностей та soft skills;

5) активізувати інформаційну та організаційну підтримку внутрішньої й міжнародної академічної мобільності, зокрема шляхом систематичного інформування студентів про доступні програми, умови участі та можливості підтримки;

6) підтримувати та популяризувати психологічний супровід здобувачів освіти, а також інформувати про доступні форми підтримки психічного здоров'я як важливий чинник успішності навчання;

7) продовжити розвиток студентоцентризованих підходів, зокрема шляхом залучення студентського активу до обговорення освітніх програм, удосконалення механізмів зворотного зв'язку та підвищення прозорості реагування на студентські ініціативи.